

Alþingi
Erindi nr. Þ 135/2001
komudagur 3.4.2008

**SLYSAVARNAFÉLAGIÐ
LANDSBJÖRG**

Nefndarsvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

3. apr. 08

Slysavarnafélagið Landsbjörg gerir eftirfarandi athugasemdir til umhverfisnefndar við frumvarp til laga um brunavarnir.

Slysavarnafélagið Landsbjörg hefur verið leiðandi í rústabjörgun á Íslandi og hefur tekið virkan þátt í framþróun bæði hér á landi og erlendis. SL hefur frá upphafi verið aðili að INSARAG sem eru regnhlífasamtök alþjóða rústabjörgunarsveita sem starfa innan Sameinuðu þjóðanna.

Slysavarnafélagið Landsbjörg rekur í dag mjög öfluga alþjóðabjörgunarsveit sem var stofnuð 1999 með samkomulagi Slysavarnafélagsins Landsbjargar, Utanríkisráðuneytisins og Dómsmálaráðuneytisins. Alþjóðasveitin er á viðbragðslista Íslensku friðargæslunnar. Sveitin fór í sitt fyrsta útkall árið 1999 þegar að hún fór til Tyrklands í kjölfar jarðskjálftanna sem urðu þar en þá létust meira en 18 þúsund manns. Árið 2003 fór sveitin til Alsír í kjölfar jarðskjálfta þar og í byrjun árs 2004 var farið til Marokkó. Auk þess fóru fjórir félagar úr ÍA í sjúkraflog til Tælands í byrjun árs 2005 eftir flóðin í Indónesíu. Eftir hryðjuverkaárásirnar í Bandaríkjunum og fellibylinn Katrínu var sveitin sett í viðbragðstöðu.

Sveitin er aðallega byggð upp sem rústabjörgunarsveit og starfar samkvæmt þeim stöðlum sem samþykktir eru af INSARAG. Hún hefur aðsetur í húsnæði á Keflavíkurflugvelli og er grunnbúnaður hennar geymdur þar. Í sveitinni eru björgunarmenn sem hafa sérhæft sig í rústabjörgun, læknir, bráðataeknar, sérfræðingar í eiturefnum, fyrstuhjálpar- og fjarskiptamenn. Búnaður sveitarinnar vegur allt að 5 tonnum en það fer eftir þeim verkefnum sem sveitin er að fara í hverju sinni. Gert er ráð fyrir að sveitin geti starfað án utankomandi aðstoðar í 10-14 daga.

Björgunarsveitir um allt land hafa lagt mikið kapp í að vera sem best undir það búnað til bregðast við allskyns vá og er rústabjörgun stór þáttur í því. Fyrir nokkrum árum þá lét Slysavarnafélagið Landsbjörg framleiða sérstakar rústabjörgunarkerrur með þeim grunnbúnaði sem til þarf og dreifði þeim um landið til björgunarsveita.

Björgunarsveitin Ársæll og Hjálparsveit skáta í Kópavogi hafa undanfarin ár starfrækt rústabjörgunarhópa sem hafa verið máttastólpar íslensku alþjóðasveitarinnar. Þar hafa menn verið mjög framanlega í tæknilegri leit í rústum með myndavélum og hlustunartækjum sem eru þau einu sinnar tegundar hér á landi.

Á Austurlandi er rekin sameiginleg rústabjörgunarsveit björgunarsveita undir nafninu Rústabjörgunarsveit Austurlands. Markmið rústabjörgunarsveitarinnar á Austurlandi er að geta brugðist við ef til rústabjargana kæmi og fram hefur farið þjálfun og menntun á mannskap samkvæmt þeim staðli sem getið er um hér að ofan.

Á Dalvík er rekinn öflugur rústabjörgunarhópur af björgunarsveitinni á Dalvík og hefur hún undanfarin ár menntað og þjálfað sitt fólk og komið sér upp búnaði. Einnig hefur sveitin, ásamt rústabjörgunarsveit Austurlands, verið í samstarfi við rústasveitir í Eistlandi þar sem hún hefur sótt sér þekkingu og þjálfun.

Grunnþjálfun björgunarmanna

Grunnþjálfun björgunarsveitafólks í rústabjörgun er 20 klst. námskeið sem fjallar um alla helstu þætti rústabjörgunar. Námskeiðið er bæði bóklegt og verklegt og m.a. er fjallað um hvar og hvenær er líklegt að þurfa á rústabjörgun að halda, hættur og öryggisreglur í rústum, almenna leit, útbúnað, styrkingar og stífingar og fyrstu hjálp í rústum.

Fagnám

Fyrir þá sem vilja mennta sig frekar í rústabjörgun er boðið upp á 40 klst. fagnámskeið í rústabjörgun þar sem kafað er enn dýpra í efnið og þátttakendur búnir undir að geta tekið að sér stjórnunarhlutverk í rústabjörgun. Í þjálfunarbúðum Slysavarnafélagsins Landsbjargar á Gufuskálum hefur skólinn æfingaaðstöðu á heimsmælikvarða til að æfa björgun úr rústum og þröngum rýmum þar sem hundraðir björgunarsveitafólks hefur fengið þjálfun í leit og björgun við erfiðar aðstæður. Einnig stendur Björgunarskólinn reglulega fyrir sérnámskeiðum í ákveðnum greinum rústabjörgunar og leitar með erlendum leiðbeinendum auk námsferða erlendis. Leiðbeinendur skólans í rústabjörgun koma flestir úr Íslensku alþjóðasveitinni og hafa mikla þekkingu og reynslu í sínu fagi. Skólinn hefur gefið út bækur á sviði rústabjörgunar og stöðugt er unnið í frekari uppbyggingu námsins. Um 500 björgunarsveitarmenn hafa hlotið grunnþjálfun í rústabjörgun og um 40 hlotið frekari þjálfun í þessum efnum og geta talist til sérfræðinga í þessum efnum

Eins og komið hefur fram hér að ofan þá hafa björgunarsveitirnar sinnt þessu verkefni og teljum við þær fullfærar til að gera það áfram. Ef rústabjörgun verður sett í hendur slökkviliða er hætt á að sveitirnar hætti að sinna því verkefni en Slysavarnafélagið Landsbjörg telur að mikilvægt sé að viðhalda þeirri kunnáttu og reynslu sem er þegar til staðar í björgunarsveitunum. Ef snjóflóð fellur í byggð, stór jarðskjálfti verður á landinu eða aðrir þeir atburðir af slíkri stærðargráðu þarf mikinn mannskap með þekkingu og kunnáttu. Þann mannskap er að finna hjá björgunarsveitum. Félagið leggur því til að hið opinbera styrki frekar það starf sem fyrir er hjá björgunarsveitunum en þar er þekkingin og mannskapur til að takast við þau stóru áföll sem dunið geta á Íslandi.

Lagt er til eftirfarandi breytingar á frumvarpinu:

11. grein- Starfsemi slökkviliða

Við teljum að það eigi ekki að vera hlutverk slökkviliða að bjarga fastklemmdu fólki úr mannvirkjum, það teljum við vera hlutverk björgunarsveitanna og hafa þær sinnt því starfi og verið leiðandi um árabíl. Í ljósi reynslu björgunarsveitanna á þessum verkefnum og bolmagni þeirra til að sinna erfiðum aðgerðum hvar sem er á landinu leggur Slysavarnafélagið Landsbjörg því til að orðið mannvirki verði tekið út úr 11. grein frumvarpsins.

16. grein- Skyldur slökkviliðsstjóra.

Mikilvægt er að vettvangsstjórnun sé markviss og skýr. 16. grein frumvarpsins gerir ráð fyrir að slökkviliðsstjóri sé stjórnandi aðgerða í rústabjörgun og umferðaslysum þar sem klippur þarf til að bjarga fólki. Á vettvangi verða þá komnir tveir stjórnendur, vettvangsstjóri lögreglu og slökkviliðsstjóri. Það er tillaga félagsins að björgun fastklemmds fólks úr bílum verði hlutverk slökkviliða en stjórnun þeirrar vinnu lúti stjórnun vettvangsstjóra, þ.e. að þar fari heildarstjórnun fram.

Gunnar Stefánsson
Sviðstjóri Björgunarsviðs
Slysavarnafélagsins Landsbjargar